

Neatkarīga nozares profesionāļa/eksperta recenzija par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents:	Vents Zvaigzne
Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis:	AS "TV Latvija"
Projekta nosaukums:	Dokumentālu filmu cikls "Kas te tik laikmetīgs?"
Recenzēto satura vienību skaits:	4
Recenzēto satura vienību pārraidīšanas datumi:	29.05., 26.06., 31.07., 02.09.

1. UNIVERSĀLIE KRITĒRIJI

1.1. Atbilstība projekta satura koncepcijā definētajiem sabiedriskā pasūtījuma uzdevumiem

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): **atbilst**

Tā kā sabiedriskā pasūtījuma uzdevumi ir stiprināt Latvijas kultūrtelpu un sekmēt nacionālās identitātes apzināšanos, dokumentālās filmas par Latvijas dažāda laika mākslinieku daiļradi un viņu vieta sava laikmeta mākslā šiem mērķiem atbilst. Līdztekus tam šādas filmas atbilst arī mērķiem novērtēt un saglabāt nacionālo kultūras mantojumu un popularizēt kultūras vērtības.

1.2. Atbilstība projekta satura koncepcijā definētajam mērķim un uzdevumam

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): **atbilst**

Projekta satura koncepcijā piedāvātais mērķu klāsts ir pietiekami plašs, lai tam atbilstu visai daudzveidīgs piedāvājums, tomēr akcents likts uz mērķi, ka dokumentālo filmu cikls parādīs Latvijas mākslu laikmetīgam cilvēkam saprotamā veidā. Šim mērķim rezultāts atbilst. Paliek gan vieta jautājumam, vai nosaukums "Kas te tik laikmetīgs?" neparedz arī konkrētā mākslinieka attiecību raksturojumu ar sava laika laikmetīgo mākslu un ar mūsdienu laikmetīgo mākslu – šādi aspekti skarti mazāk.

1.3. Projektam ir ilgtspējīgs efekts, tostarp žurnālistikas un mediju profesionālās kvalitātes uzlabošanā

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): **atbilst**

Kopumā šīs ir diezgan tradicionāli veidotas izglītojošas filmas par dažādu laiku latviešu mākslinieku daiļradi, papildinātas ar dokumentāliem materiāliem (Valda Celma gadījumā – intervija ar pašu mākslinieku) bet, tā kā tās nav piesaistītas noteiktam parādīšanas laikam, tad var ieinteresēt skatītājus arī ilgāku laiku pēc uzņemšanas. Par ietekmi uz žurnālistikas kvalitāti grūtāk spriest, jo filmās galvenokārt runā profesionāļi – mākslas zinātnieki.

1.4. Satura pieejamības nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un sasniedzamā auditorija (par pamatu ņemt projekta pieteikumā noteikto)

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): **atbilst**

Filmas ir pieejamas platformā <https://xtv.lv/rigatv24>, [youtube.com](https://www.youtube.com), pieteikumi – [facebook.com](https://www.facebook.com). Kaut arī nevaru spriest par sasniedzamo auditoriju, rodas iespaids, ka dokumentālo filmu saturs ir viegli pieejams.

1.5. Satura atbilstība žurnālistikas ētikas un profesionālajiem standartiem, politiskās neitralitātes ievērošana tēmu un viesu izvēlē, viedokļu daudzveidība (ņemot vērā satura žanra specifiku)

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): atbilst

Liela daļa minēto standartu nav aktuāli šādam dokumentālo filmu formātam, bet, ciktāl tie ir attiecināmi, tiek ievēroti.

2. SPECIĀLIE KRITĒRIJI SATURA AUDIO UN AUDIOVIZUĀLĀ FORMĀTA NOVĒRTĒŠANAI

2.1. Formas kritēriji (atbilstība formātam, scenārija dramaturģijas kvalitāte, vēstījuma dinamika, režijas kvalitāte, mūzikas izmantošanas prasmes, subtitru kvalitāte)

Ja pieņemam ka atbilde uz jautājumu “Kas te tik laikmetīgs?” ir laikmetīgam skatītājam saprotams stāsts par ievērojamiem latviešu māksliniekiem un viņu darbiem, tad formāts atbilst šim kritērijam. Konkrēto darbu saikne ar sava laika vai mūsdienu laikmetīgo mākslu nereti tomēr tik spilgti netiek iezīmēta. Filmā par Dainas Dagnijas mākslu ir labi iezīmēta saistība ar viņas laika aktuālajiem sabiedriskajiem un politiskajiem notikumiem ASV. Scenārija dramaturģijas pamatā galvenokārt ir lineārs naratīvs ar vienu vai vairākiem vēstītājiem – ekspertiem, kuri pievēršas dažādiem mākslinieka darbības aspektiem. Filmā par Valdi Celmu – arī paša mākslinieka stāstījums. Režijā bieži izmantots “muzeja stāstīšanas paņēmiens” (eksperts vēsta par mākslinieka daiļradi, rādot mākslas darbus) ar dokumentālo kadru iestarpinājumiem. Lai arī tas nav sevišķi interesanti, kopumā atbilst izvirzītajiem mērķiem. Mūzikas noformējums labs, daudzveidīgs un kadrām piemērots. Subtitru kvalitāte laba (cakinātais šrifts uzvārdu pierakstam var apgrūtināt uztveri), jāuzteic autoru vēlme padarīt filmas pieejamas arī vārdzirdīgiem cilvēkiem, sniedzot pilnus subtitrus visam stāstītājam.

2.2. Satura kritēriji (redaktora un producēšanas darba kvalitāte, satura vērtība un oriģinalitāte, valodas lietojums, grafika un vizuālie risinājumi)

Redaktora un producenta darbs labs, filmu saturs ir samērā bagātīgs un izzinošs. Vairākās filmās sniegta arī līdz šim plašākai auditorijai maz zināma informācija, kā arī dokumentālo hroniku kadri, kas ļauj iejusties laikmeta garā. Filmās dzirdama laba latviešu valoda, eksperti cenšas stāstīt par māksliniekiem plašai publikai saprotamā veidā, un tas viņiem arī izdodas. Filmu ievaddaļa un noslēguma daļa ar titriem risināta grafiski – kopumā gaumīgi taču šķiet par garu 25 minūšu filmai un nedaudz pašmērķīgi.

2.3. Vadītāji: profesionālās īpašības un iemaņas (personas profesionālās darbības oriģinalitāte, prasme uzrunāt, ieinteresēt, piesaistīt auditorijas uzmanību, ķermeņa valodas prasme, spēja reaģēt neordinārās situācijās, spēja nodrošināt stabilu profesionālo kvalitāti, līdzdalība satura komunikācijā, prasme vadīt intervijas, sarunas, diskusijas, improvizācijas prasme, prasme strādāt tiešraidē, sagatavotības līmenis)

Filmās nav “raidījuma vadītāja”, tajās galvenokārt runā eksperti, kuru zināšanas un profesionālās iemaņas ļauj veidot saturīgu, nosvēru, dažviet varbūt nedaudz monotonu stāstījumu. No vienas puses, tā ir kvalitāte un uzticamība, no otras – jautājums, vai šāds “muzeja gida” stāstīšanas veids vienmēr attaisnojas un nav vērts pamēģināt arī kādu citu formātu. Piemēram, filma par Valdi Celmu mākslinieka stāstījuma dēļ šķita dzīvīgāka nekā citas.

2.4. Iesaistītais personāls (žurnālisti, operatori, montāžisti un citi satura radītāji): profesionālās īpašības un iemaņas (profesionālās darbības oriģinalitāte, prasme uzrunāt, ieinteresēt, piesaistīt auditorijas uzmanību, spēja reaģēt neordinārās situācijās, spēja nodrošināt profesionālo kvalitāti, prasme strādāt tiešraidē (ja attiecināms), sagatavotības līmenis)

Filmas, kas bija veidotas muzejos un izstāžu zālēs, kopumā izmantoja vienus un tos pašus paņēmienus, filma par Valdi Celmu bija ar interesantākiem rakursiem un tai bija vieglāk sekot līdzi. Muzejos būtu labi izvēlēties tādus rakursus, lai kadrā no mākslas zinātnieka nepaliek tikai rokas, kas cenšas kaut ko parādīt, kā arī lai tad, kad zinātnieks stāsta par konkrēto gleznu, tā tiktu parādīta rakursā, no kura to var labi saskaņāt. Par cita iesaistītā personāla darbību nevaru spriest.

2.5. Papildus piebildes

Nav.

3. REKOMENDĀCIJAS

3.1. Vai projekta realizēšana nākotnē būtu jāturpina sabiedriskā pasūtījuma ietvaros?

Jā, šādam projektam ir liela izzinoša vērtība, tas ļauj apzināties nacionālo identitāti un iepazīt savas valsts kultūras dārgumus, tāpēc to ir vērts turpināt.

3.2. Vai projektā nepieciešami būtiski uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Var padomāt par iespēju variēt dramaturģiju un iesaistīto personu vēstījumu, lai nepārvērstu visas filmas par “gida stāstījumu muzejā”.

3.3. Projektā iesaistītā radošā personāla kompetence un profesionalitātes vērtējums, realizējot līdzvērtīgus projektus sabiedriskā pasūtījuma ietvaros.

Radošā personāla kompetence un profesionālisms ir piemērots arī citu līdzvērtīgu projektu realizācijai.

3.4. Papildus secinājumi/piebildes

Nav.